

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att godkänna reviderat förfrågningsunderlag avseende LOV vårdval husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård.
2. Direktionen för Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att förfrågningsunderlaget träder i kraft den 1 juni 2024.
3. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att föreslagna höjda ersättningsnivåer för vissa kapiteringsersättningar gäller retroaktivt från och med den 1 januari 2024.

Ann-Sophie Holgersson
Förbundsdirektör

Sammanfattning

Nuvarande förfrågningsunderlag för vårdval Husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård (HLM), trädde i kraft den 1 juni 2021 (2021-03-29 § 50). Genom föreslagen revidering får vårdval HLM i Norrtälje större följsamhet i till regionens förfrågningsunderlag och ökade förutsättningar till omställningen till god och nära vård. Dels genom tillagda ansvarsområden som medicinsk fotsjukvård samt höjd ersättning. Vidare stärks förfrågningsunderlagets och avtalets formalia och utformning gällande bland annat avtalsbrott, ett led i att förebygga välfärdsbrottslighet.

För att stimulera ökad tillgänglighet, i linje med Region Stockholms förfrågningsunderlag, föreslås ersättningen för utökade öppettider höjas. Med revideringen införlivas ett viktigt steg i omställningen mot en nära vård, en vårdcentral/husläkarmottagning med geografiskt samordningsansvar i enlighet med antagen huvudöverenskommelse

kring hälsa, vård och omsorg mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm.

I förslaget justeras de flesta produktions- och kapiteringsersättningarna till nivåerna inom vårdval Stockholm. De avsteg som föreslås från vårdval Stockholm baseras på kommunens lokala behov samt förutsättningar som bland annat inkluderar kommunens åldersstruktur. De föreslagna förändringarna är i linje med tidigare revidering av förfrågningsunderlaget som gjordes år 2021 utifrån fokus på kronisk sjuka och vårdtunga patienter, patienter med långvarig psykisk ohälsa, sköra äldre samt personer med samsjuklighet.

De förändrade avtalsvillkoren uppskattas kosta cirka 227 mnkr på årsbasis vilket är inom beslutad budget (2023-12-07 § 128).

Revideringen förslås träda i kraft den 1 juni 2024. Vissa kapiteringsersättningar föreslås räknas upp retroaktivt från och med den 1 januari 2024.

Övergripande omstrukturering av upplägget utifrån Region Stockholms förfrågningsunderlag har sammanfattningsvis genomförts för att underlätta möjligheten till översyn och jämförelser mellan Stockholms förfrågningsunderlag och vårdval Norrtälje.

Förvaltningen föreslår att en uppföljning av det första verksamhetsåret med reviderat förfrågningsunderlag sker vid direktionssammanträdet i augusti 2025. Detta för att samtidigt kunna följa upp införandet av ansvaret för medicinsk fotsjukvård som träder i kraft i sin helhet den 1 mars 2025.

Beskrivning av ärendet

Vårdval husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård (vårdval HLM) infördes i Norrtälje år 2010. I dagsläget finns fyra utförare¹ inom vårdvalet som tillsammans driver nio huvudmottagningar och två filialer.

Gällande förfrågningsunderlag trädde i kraft den 1 juni 2021 (2021-03-29 §50). En revidering bedöms vara nödvändig för att skapa förutsättningar att följa den nationella och regionala utvecklingen mot en nära vård med husläkarverksamheten som nav. Förslaget utgår från region Stockholms senaste revidering med satsning på

¹ TioHundra AB driver husläkarmottagningarna Norra VC, Södra VC, Bergshamra VC med filial Blidö Hallstavik VC och Vaddö VC. Doktor.se driver en mottagning i Norrtälje och en i Rimbo. Husläkarna Rimbo-Edsbro AB med huvudmottagning i Rimbo och en filial i Edsbro har som företag blivit uppköpta av Doktor.se men drivs fortsatt i samma regi som tidigare.

husläkarverksamheterna för att skapa förutsättningar till omställningen mot en nära vård. Med föreslagen revidering kommer vårdvalet i Norrtälje i fas med ersättningsuppräknings som skett inom vårdvalet i Region Stockholm. Vidare föreslås formalia stärkas i enlighet med regionen vad gäller avtalsmallar och avtalsbrott.

Mer konkret, i förslaget justeras de flesta produktions- och kapiteringsersättningarna till nivåerna inom vårdval Stockholm där ökningen sker inom kapiteringsersättningen (cirka 15 procent). Inom produktionsersättningar sker en omfördelning mot kapiteringsersättningen motsvarande en sänkning med knappt 5 procent. Av kvarvarande produktionsersättning sker en främst en omfördelning av medlen mellan olika besökstyper. De avsteg som föreslås från vårdval Stockholm baseras på liknande sätt som tidigare revideringar på Norrtälje kommuns lokala behov samt förutsättningar som bland annat inkluderar kommunens åldersstruktur.

Revideringen är även ett led i att införa direktionens beslut (2024-02-15 §14) att avveckla LOV vårdval Medicinsk fotsjukvård och flytta uppdraget till att innefattas av vårdval Husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård. Detta är en omställning liknande den som genomfördes inom Region Stockholm under år 2021 till och med den 1 januari 2022, då husläkarverksamheterna övertog ansvaret för medicinsk fotsjukvård.

De föreslagna förändringarna är fortsatt i linje med tidigare revideringar av förfrågningsunderlaget som gjordes år 2021 utifrån fokus på kronisk sjuka och vårdtunga patienter, patienter med långvarig psykisk ohälsa, sköra äldre samt personer med samsjuklighet. Även samverkan, teambaserade arbetssätt och hälsofrämjande insatser premieras bland annat genom införandet av en *geografiskt samordnande vårdcentral*, förkortat GSA i enlighet med antagen Huvudöverenskommelse kring hälsa, vård och omsorg mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm (se s.52 bilaga 1 till tjänsteutlåtandet).

I bilaga 2 till tjänsteutlåtandet beskrivs på mer detaljerad nivå de förslag till förändringar som föreslås införas samt de avsteg från regionens förfrågningsunderlag som förvaltningen föreslår.

Dialog med vårdgivarna

Förslaget på revidering har utformats utifrån Region Stockholms senaste revidering med hänsyn till de lokala förutsättningarna i Norrtälje kommun samt i den mån det varit möjligt utifrån vårdgivarnas synpunkter.

Under 2023 hade förvaltningen löpande kontakt med vårdgivarna kring Region Stockholms revidering av vårdvalet. Under vintern 2024 har fortsatta möten med samtliga vårdgivare genomförts, med Stockholms senaste revidering som utgångspunkt och de förändringar som avses föreslås införas i Norrtälje.

De nya villkoren föreslås träda i kraft den 1 juni 2024 med retroaktiv höjning av en del av kapiteringsersättningen från den 1 januari 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Vårdval HLM i Norrtälje har inte genomfört några uppräknings sedan revideringen som trädde i kraft den 1 juni 2021. För att komma i fas med de uppräknings som har skett inom vårdvalet Stockholm medför den föreslagna justeringen av ersättningarna en större procentuell ökning en senaste revidering av Stockholms ersättningsnivåer. Sammantaget efter genomförda förslag uppskattas ersättningsmodellens kostnad på årsbasis motsvara och rymmas inom beslutad budget för vårdvalet år 2024, cirka 227 mnkr (2023-12-07 §128).

Care Need Index (CNI) och Adjusted Clinical Groups (ACG) används för att vikta kapiteringsersättning. Även ålder används som bas. Genom revideringen genomförs en ökning och omfördelning i linje med Region Stockholms ersättningsmodell utifrån stärkt CNI ersättning. Detta motsvarar i Norrtälje en höjning på

- cirka 32 procent för kapiteringsersättningen CNI 1,0 (från 403 till 535 kronor)
- cirka 12 procent för ACG 1,0 (från 1 178 till 1 315 kronor).
- För kapiteringsersättning baserad på ålder sker en mindre ökning motsvarande en (1) procent där åldersgrupperna 65–74 år samt 75+ ökar mest och en mindre sänkning sker för 0-5 år (från 500 till 490 kronor per listad/år) samt 6-64 år (från 400 till 390 kronor/listad/år). Detta utifrån att de högre åldersgrupperna även har en högre vårdtyngd/världkonsumtion och till följd av att en satsning görs på produktionsersättningen för psykisk hälsa.

Den *produktionsrelaterade besöksersättningarna* föreslås delvis omfördelas till kapiteringsersättningen, vilket leder till en generell sänkning av den produktionsrelaterade delen av ersättningen, fast vissa besökskategorier ökar och alla besöksersättningar ligger i fas med eller över Region Stockholms nivåer. Detta till följd av en fortsatt satsning på besökskategorier för att stärka teamarbete kring patienter samt kring uppdraget psykisk hälsa där besöksersättningarna är fortsatt högre inom vårdval HLM.

Fördelningen med en ökad satsning på kapiteringsersättningen är i linje med regionens utveckling och ett sätt att stimulera utvecklingen av nya arbetssätt samt öka möjligheterna för husläkarverksamheterna i omställningen till nära vård med en mer konstant ersättningsbas.

Fördelningen mellan de olika ersättningarna är svår att uppskatta exakt på grund av de olika vårdgivarna inom vårdvalet med olika förutsättningar bland annat utifrån patientmix och geografisk placering av verksamhet, men det kan uppskattas till en minskning av den totala produktionsrelaterade ersättningen från mellan 15 till cirka 11 procent och en ökning av totala kapiteringsersättning från cirka 80 till cirka 84 procent. Resterande procent avser det som ges i målrelaterad ersättning samt vårdgarantibonus samt nedanstående kapiteringsersättning för hemsjukvård.

För hemsjukvårdsuppdraget som innefattar läkarinsatser inom hemsjukvården föreslås en nominell uppräknings med cirka 2 procent (från 4 200 till 4 300 kronor per listad patient/år).

För att stimulera ökad tillgänglighet, i linje med Region Stockholms förfrågningsunderlag, föreslås ersättningen för utökade öppettider höjas

- från 30 000 till 70 000 kronor/månad vid utökade öppettider med minst 5 timmar/vecka samt
- från 65 000 till 110 000 kronor/månad vid utökade öppettider med minst 10 timmar/vecka. Detta för att stimulera ökad tillgänglighet.

Historiskt sett har vårdval Norrtälje legat högre i ersättningsnivåerna än motsvarande vårdval i Stockholm. Till följd av de revideringar som genomförts inom Region Stockholm ligger vårdval Norrtälje något lägre ersättningsmässigt än övriga regionen sedan maj 2023. Senaste revideringen av vårdval Stockholm medför att vårdval Norrtälje ligger cirka 12 procent lägre i total ersättning. Förvaltningen föreslår därför att vissa kapiteringsersättningar räknas upp retroaktivt från och med den 1 januari 2024.

Totalt sker med föreslagen revidering en resursförstärkning till husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård med cirka 21 miljoner kronor som är medräknat i budget 2024 (2023-12-07 §128)

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Förvaltningen bedömer att förslaget bidrar till en fortsatt stärkt tillgänglighet inom primärvården med bland annat stärkt ersättning

för utökade öppettider. Vidare bidrar den fortsatta satsningen på teambaserade arbetssätt till att stimulera kunskapsutbyten mellan professioner, bättre samverkan och mer personcentrerade arbetssätt samt ökad kvalitet i vården.

Ett fortsatt fokus sätts på hälsofrämjande och förebyggande insatser, både kopplat till psykisk hälsa och levnadsvanor vilket är i linje med den pågående omställningen till god och nära vård.

Barnperspektiv

Förslaget till beslut påverkar vården av barn och unga 0-17 år genom att tydliggöra ansvarsområdena gällande basuppdraget psykisk hälsa och det utökade uppdraget kring psykisk hälsa för barn och unga (2023-12-07 §137). Vidare är barn och unga fortsatt ett premierat område med extra besöksersättning för målgruppen inom uppdraget psykisk hälsa.

Förvaltningens synpunkter

Förslaget på revidering av vårdval HLM utgår från Region Stockholms senaste revidering med en erforderlig ekonomisk satsning på husläkarverksamheterna för att möjliggöra de utökade ansvarsområden och nya arbetssätt som den pågående omställningen till god och nära vård innebär. Vidare har formalia i avtalet stärkts i enlighet med regionens avtalsmallar och fokuset på att motverka välvärdsbrottslighet.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys konstaterar att statliga medel som getts för att stärka arbetet med att skifta vården från den specialiserade vården till en utökad primärvård med husläkarmottagningarna som nav i enlighet med intentionen i den statliga utredningen *God och nära vård. En primärvårdsreform (SOU 2018:39)*, har nått ut till verksamheterna i låg utsträckning och att medlen främst använts på strategisk nivå än så länge (Källa: *Analysplan 2024*, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys).

Föreslagen revidering är på så sätt i linje med Myndigheten för vård- och omsorgsanalys slutsats och rekommendation, att i samband med att primärvårdens uppdrag utökas och arbetet med förebyggande åtgärder utökas, behöver även ersättningarna ge utrymme för detta.

Förvaltningen förordar att förslaget till beslut godkänns i sin helhet.

Bilagor

1. Förfrågningsunderlag enligt LOV vårdval Husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård 2024
2. Beslutsunderlag revidering av förfrågningsunderlag Husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård 2024
3. Ändringsmeddelande

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)

Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)

Tiohundra AB (registrator@tiohundra.se)

Ahmed Shalabi (ahmed.shalabi@hlm-rimbo.se)

Emma Kempe (emma.kempe@doktor.se)

Johan Larsson (johan.larsson2@doktor.se)

Jenny Karlsson (jenny.m.karlsson@tiohundra.se)

Roger Svensson (ledning@citikliniken.com)